

Efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis
 Austurstræti 8 – 10
 101 Reykjavík

Reykjavík, 7. júní 2022

Efni: Umsögn Íslenska lífeyrissjóðsins um stjórnarfrumvarp, þingskjal 1033 – 690. mál, um breytingu á ýmsum lögum vegna hækkunar lágmarksiðgjalds til lífeyrissjóðs (lágmarkstryggingavernd, tilgreind séreign o.fl.).

<p>1. Undirbúningur og samráð:</p>	<p>Efni frumvarpsins felur í sér viðmamiklar breytingar á löggjöf um lífeyrissjóði, jafnvel þær mestu frá því að lög nr. 129/1997, um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða voru sett. Ýmsir efnisþættir frumvarpsins varða flóknar útfærslur sem mikilvægt er að rýna vel í samstarfi við hagaðila. Eins og aðrar umsagnir bera með sér eru fjölmörg efnisatriði vanreifuð í frumvarpinu sem endurspeglar fyrst og fremst takmarkað samtal og samráð við hagaðila.</p> <p><u>Með vísan til framangreinds leggur Íslenski lífeyrissjóðurinn til að afgreiðslu frumvarpsins verði frestað og að efni þess verði hluti heildarendurskoðunar á lögum um lífeyrissjóði sem stjórnvöld hafa boðað.</u></p>
<p>2. „Að svo stöddu...“</p>	<p>Ýmsar breytingar frumvarpsins eru lagðar fram með þeim fyrirvara að þær verði endurskoðaðar á síðari stigum. Á þetta m.a. við um undanþágur frá ákvæðum um lágmarks-tryggingavernd. Ætlun frumvarpshöfunda er að þau ákvæði fái nánari skoðun við heildarendurskoðun laganna. Ekki verður séð að nauðsynlegt sé að knýja í gegn svo veigamiklar breytingar á lögum nú ef þær þurfa nánari rýni og skoðun á síðari stigum.</p>
<p>3. Tilgreind séreign og frjáls séreign</p>	<p>Samkvæmt frumvarpinu verða ákvæði um tilgreinda séreign nú lögfest í fyrsta skipti. Ákvæði um tilgreinda séreign eru nú þegar í samþykktum nokkurra lífeyrissjóða en þau samrýmast gildandi lögum um lífeyrissjóði. Tilgreind séreign er allt að 3,5% hluti lágmarksiðgjalds (sem hækkar nú skv. frumvarpinu úr 12% í 15,5%). Í dag nýta ýmsir lífeyrissjóðir heimild í lögum til að skipta lágmarksiðgjaldi í samtryggingu og séreign. Séreignarhluti lágmarksiðgjaldsins nefnist þá „frjáls séreign“ en um hana gilda í meginatriðum sömu reglur og um hefðbundinn viðbótarlífeyrissparnað sem er laus til útborgunar frá 60 ára aldri. Slíka séreign má þó ekki nýta í húsnæðissparnað.</p>

	<p>Að mati Íslenska lífeyrissjóðsins eru ákvæði frumvarpsins um tilgreinda séreign óþörf. Þá eru þau til þess fallin að flækja lífeyrskerfið um of. Réttast væri að mati sjóðsins að endurskoða þessi ákvæði með það að markmiði að einfalda fyrirkomulag við skiptingu lágmarksiðgjalds í séreign og samtryggingu.</p>
<p>4. Skattfrjáls ráðstöfun tilgreindrar séreignar til húsnæðis-sparnaðar.</p>	<p>Í frumvarpinu er lagt til að sjóðfélögum verði heimiluð skattfrjáls ráðstöfun tilgreindrar séreignar til kaupa á fyrsta íbúðarhúsnæði til viðbótar við gildandi ákvæði um ráðstöfun séreignarsparnaðar.</p> <p>Tillaga frumvarpsins felur í sér mismunun á milli launþega sem eru í lífeyrissjóðum sem nýta ákvæði um tilgreinda séreign og annarra en hafa verður í huga að aðild margra launamanna að lífeyrissjóðum byggir á skylduaðild skv. kjarasamningi.</p> <p>Í dag er iðgjald flestra launþega á vinnumarkaði í lífeyrissjóð 15,5%. Fyrir þá sem nýta sér viðbótarlífeyrissparnað (6%) er heildariðgjald 21,5%. Ef tillögur frumvarpsins ganga eftir verður heimilt að greiða allt að 9,5% af 21,5% í húsnæðissparnað! Draga má í efa að skynsamlegt sé að ráðstafa svo stórum hluta lífeyrisiðgjalda til húsnæðiskaupa.</p> <p>Samkvæmt frumvarpinu er ákvæði þetta sniðið að þörfum þeirra sem ná ekki að nýta hámarksfjárhæðir í gildandi lögum. Gildandi lagaákvæði um nýtingu skattfrjáls séreignarsparnaðar til kaupa á íbúðarhúsnæði eru ekki gallalaus en heimildin gildir í 10 ár frá því hún er fyrst nýtt. Fyrir marga, sérstaklega ungt fólk, dugur þetta ákvæði hins vegar skammt. Þá tekur fyrirkomulagið ekki tillit til óreglulegrar atvinnuþátttöku, t.d. vegna fæðingarorlofs, náms eða atvinnuleysis.</p> <p>Til að jafna stöðu launþega mætti gera svofelldar breytingar á núverandi löggjöf um skattfrjálsa ráðstöfun séreignar til kaupa á fyrstu íbúð (Lög um stuðning til kaupa á fyrstu íbúð):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Hver einstaklingur hafi heimild til að nýta 5 milljónir til fyrstu húsnæðiskaupa (pottur líkt og persónuafsláttur). 2. Afnema tímamörk ákvæðisins (sem eru nú 10 ár). 3. Hámark 500 þúsund á ári. 4. Fjárhæðir verði bundnar vísitölu. <p>Með þessu geta allir fullnýtt heimildina en eðli máls samkvæmt tæki það mislangan tíma.</p>

Virðingarfyllt,
f.h. Íslenska lífeyrissjóðsins

Ólafur Páll Gunnarsson, framkvæmdastjóri

Undirritunarsíða

Ólafur Páll Gunnarsson

Undirritað af:
Ólafur Páll
Gunnarsson
3110685639
Dags: 07.06.2022
Tími: 15:37:35
Ástæða: Samþykkt
Signet ID: 72e96563-
fe75-4643-a560-
f8754c0ebb99